

Elbląg, 07.06.2022 r.

WUOZ-ELBLĄG.5183.183.2022.MG

Pismo nr 5067/2022

Polskie Koleje Państwowe S.A.
Centrala
Biuro Funduszy i Przygotowania Inwestycji
Al. Jerozolimskie 142A
02-305 Warszawa

Dotyczy: pisma z dnia 30.05.2022 r. znak KIF04.081.14.2022/6 w sprawie dworca kolejowego w Pasłęku

W odpowiedzi na w/w pismo na podstawie art. 27 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2022 poz. 840) uprzejmie informuję:

- Dworzec kolejowy przy ul. Bohaterów Westerplatte 28A w Pasłęku wraz z budynkiem gospodarczym (szalet) został ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków prowadzonej na mocy art. 22 w/w ustawy jak też podlega ochronie na mocy art. 7.4 w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zgodnie z §11 obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Pasłęka uchwalonym 9 lipca 2010 roku uchwałą Nr VI/57/10 Rady Miejskiej w Pasłęku zawierającym wykaz obiektów zabytkowych gdzie wymienione są dworzec, budynek gospodarczy i budynek mieszkalny pod adresem Bohaterów Westerplatte 29 – obiekty te „podlegają ochronie konserwatorskiej w zakresie historycznych cech: bryły, kształtu dachu, formy architektonicznej, dyspozycji ścian, detalu architektonicznego (w tym wielkości i kształtu okien oraz podziałów stolarki okiennej), kolorystyki i stosowanych materiałów budowlanych. Wszelkie działania dotyczące zabytkowej zabudowy wymagają uzgodnienia z właściwym Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, zgodnie z przepisami odrębnymi. W obiektach tych dopuszcza się zmiany związane z przystosowaniem ich do współczesnych wymogów technicznych i funkcjonalnych, tak by możliwe było użytkowanie obiektów zapewniające bieżącą konserwację i ochronę przed dewastacją, przy zachowaniu ich w możliwie niezmienionym kształcie”,
- Budynek dworca PKP pochodzi z I ćw. XX wieku. Został zbudowany w związku z rozwojem kolejnictwa na terenie Prus i zastąpił stary szachulcowy budynek dworca. Po 1945 roku odbudowany po zniszczeniach wojennych w nieznacznie zmienionym kształcie architektonicznym.
- Remont dworca powinien być projektowany z poszanowaniem zachowanej bryły (łącznie z budynkiem szaletu). Należy przywrócić historyczne pokrycie dachowe (dachówka ceramiczna mnich – mniszka ewentualnie holenderka o wydatnym „S”). Należy wyremontować ceglane elewacje ze skromnym detalem elewacyjnym, zachować historyczne otwory okienne i drzwiowe oraz aneks z tarasem od strony torowiska. Stolarka otworowa powinna zostać wymieniona na nową dostosowaną do charakteru budynków. Nie formułuje się zaleceń do wnętrza budynków ze względu na brak zachowanych elementów historycznych a także do peronu, który nie podlega ochronie konserwatorskiej.

W załączeniu przesyłamy skan karty ewidencyjnej dworca zawierający błędne datowanie obiektu skorygowane powyżej.

Zdjęcia archiwalne zespołu dworca można znaleźć na stronach:

<http://wolneforumgdansk.pl/viewtopic.php?t=1603>

<http://www.marienburg.pl/viewtopic.php?t=10388&sid=d52189c7353252f771d205bd107fc5f0>

<https://semaforek.kolej.org.pl/wiki/index.php?title=Pas%C5%82%C4%99k>

a/a

KIEROWNIK DELEGATURY

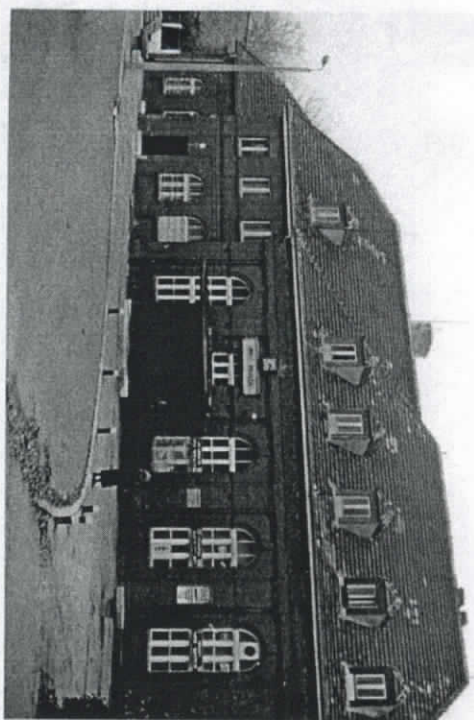
mgr Sławomir J. Mioduszecki

OSRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

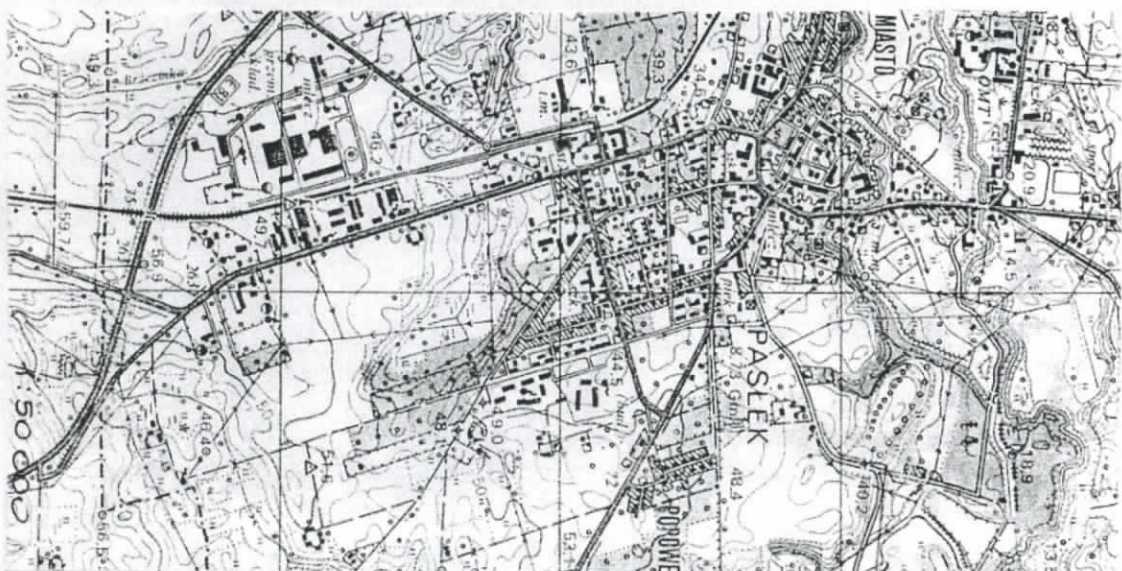
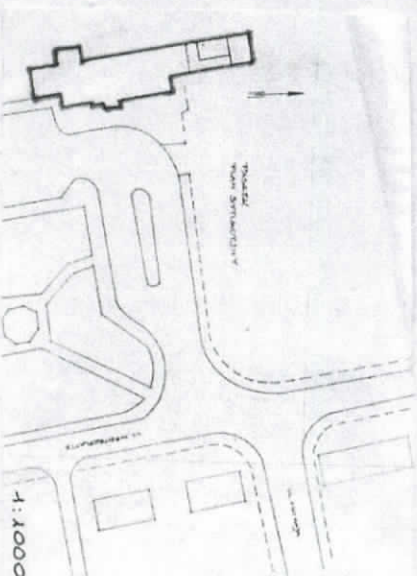
1. Obiekt

DWORZEC KOLEJOWY

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

6.

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

Nr

5857

3. Miejscowość

PASZÉK

2. Czas powstania

1. poł. XIX w.
lata 80-te
XIX wieku

4. Adres

Paszék, ul. Westerplatte 29

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo elbląskie

gmina

Paszék

6. Poprzednie nazwy miejscowości

PR. HOLLAND

7. Przynależność administracyjna
1 VI 1975

województwo olsztyńskie

powiat

Paszék

8. Właściciel i jego adres

PKP Malbork, ul. Dworcowa 1 B

9. Użytkownik i jego adres

PKP Paszék

10. Rejestr zabytków

Nr

data

302
Olsztyn

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

- koniec XIII w. - lokacja miasta na prawie chełmińskim /nazwa Holland/
1 poł. XV w. - siedziba komture.
1520-21 - likwidacja komturii i wprowadzenie urzędu naczelnika.
1536 - pożar niszczy prawie całą zabudowę miasta za wyjątkiem kościoła i ratusza.
1543 - drugi pożar; szybka odbudowa miasta wraz z zamkiem.
XVII w. - kolejne pożary i zarazy niszczą miasto.
1627-28 - oblężenie miasta przez Szwedów i Polaków.
1659 - ponowne oblężenie szwedzkie.
XVIII w. - baza niewielkiego garnizonu w wojnie siedmioletniej; budowa kilku okazałych domów, zasypywanie fosy po zewnętrznej stronie murów, budowanie w mieście licznych studiń.
pocz. XIX w. - kampania napoleońska, która doprowadziła do ograbienia i spustoszenia miasta; ogłoszenie edyktu wolnościowego dla Żydów - swoboda osiedlania się.
1818 - utworzenie władz powstań-
czych; likwidacja garnizonu wojskowego; powstanie zakładu przemysłowych/1827-wiatrak, 1834-drukarnia, 1840-młyn/.
do końca XIX w. - budowa sieci bitych dróg.
1860 - budowa szpitala.
1863 - powstaje pierwsza linia telegraficzna.
1. XI. 1882 - otwarcie linii kolejowej Bogaczewo-Pasłęk-Morąg.
1898 - założenie telefonów miejskich.
XIX/XX w. - kilka pożarów niszczy fragmenty miasta.
c.d. Zażącznik nr 1

13. Opis (sylwacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SITUACJA. Budynek usytuowany w rozwidleniu ulicy Westerplatte, w jej części zach. tworzącej plac utwardzony asfaltem z chodnikami, trawnikami i skupiskami drzew i krzewów.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA. Ściany zewnętrzne i działowe wzniesione z cegły pełnej, za wyjątkiem ścian działowych na poddaszu. Elewacje z cegły lićwki. Stropy - płyty kleina; strop poddasza drewniany. Więźba dachowa - krokwiowo-kleszczowa. Pokrycie dachu - dachówka karpówka w łuskę. Podłogi - w hallu parteru - częściowo las-
trico z dekoracją geometryczną w kolorze czarnym, pozostałe posadzki cementowe; na I p. częściowo cementowe, PCW i lastrio; na poddaszu drewniane; w piwnicach gładź cementowa. Schody międzykondygnacyjne i piwniczne - betonowe. Okna - nowe typu skrzynkowego. Drzwi - konstrukcji płycinowej, w piwnicy deskowe.
RZUT - zbliżony do wydłużonego prostokąta z płytkim ryzalitem od frontu, dwutraktowy, nieregularnie dzielony współczesnymi ściankami działowymi. Komunikację z

wyższymi kondygnacjami stanowi klatka schodowa w pd.-wsch. narożu ryzalitu, oraz w pn.-wsch. części budynku głównego w trakcie zachodnim, w jego części środkowej. **BRYŁA** niejednolita, o różnych wysokościach; budynek główny w obrębie ryzalitu, jednokondygnacyjny, ze skrzydłami bocznymi - dwukondygnacyjnymi, częściowo podpiwniczonymi oraz z częściowo mieszkalnym poddaszem. Od strony pn. i pd. parterowe przybudówki. Nad ryzalitem wywyższony dach dwuspadowy z pięcioma facjatkami; skrzydła z dachami naczółkowymi z jedną facjatką po obu stronach elewacji wsch. Przybudówki parteru przykryte osobnymi deskami naczółkowymi. Przybudówka pn., w swej części pn. przykryta dachem czterospadowym.

ELEWACJA FRONTOWA - WSCH. W obrębie budynku głównego elewacja - 11 osiowa. W obrębie ryzalitu - 7 osiowa. Podział wertykalny stanowią wysokie okna zamknięte półkolistymi łękami z kluczem oraz pilastry między nimi, dźwigające skromnie profilowane gzymsy tworzące horyzontalny podział elewacji. Drugą i trzecią oś od strony pd. elewacji ryzalitu stanowią drzwi bliźniacze z daszkiem. Nad nim niewielkie okno półkoliście zamknięte, 3 skrzydłowe z wywietrznikiem. Pozostałe 5 okien obejmuje swą wysokością prawie całą elewację. Są one trójskrzydłowe, dwunastokwaterowe z trójskrzydłowym wywietrznikiem. Pod oknami prostokątne płyciny. Po obu stronach drzwi bliźniaczych - dekoracja imitująca bonie.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
6.911,86 m ³	666,11 m ²	Dworzec kolejowy	Dworzec kolejowy
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Ogólne remonty. Dokumentacja przechowywana w PKP Oddział Drogowy Malbork, ul. Dworcowa 1 B.			
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Ogólny remont.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania) —

24. Uwagi różne

Brak

25. Opracował

mgr Teresa Kasperkiewicz

tekst

mgr Alina Szpakiewicz

imię, nazwisko, data, podpis

listopad 1994 r.

plany, rysunki

mgr Teresa Kasperkiewicz

imię, nazwisko, data, podpis

listopad 1994 r.

zdjęcia fotograf.

mgr Teresa Kasperkiewicz

imię, nazwisko, data, podpis

listopad 1994 r.

miejsce przechowania negatywów

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia

Dokumentacja historyczno-konserwatorska miasta
Pasłęka wyk. Iwona Różańska-Sztolcman, Marek
Kaliszczyk, PKZ spółka z o.o. Gdańsk 91/92.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsca przechowania sygnatury)

Źródła ikonograficzne i fotograficzne wykorzystano
z dokumentacji jak w p-koie 22.

27. Załączniki

Załącznik Nr 1, 2, 3, 4

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR 1

1. Miejscowość PASIEK	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DWORZEC KOLEJOWY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. p-ktu 12 i p-ktu 13
--------------------------	--	--

SOZ
Olsztyn

c.d. p-ktu 12

okres międzywojenny - powstaje kilka kolonii domów mieszkalnych, budynki szkieletowe; modernizuje się nawierzchnię ulic; powstaje sieć kanalizacji miejskiej.

okres II wojny - miasto ulega zniszczeniu; budynek dworca uległ wypaleniu wewnątrz - pozostają jedynie mury zewnętrzne.
ok. 1957 /?/ - odbudowa dworca.

Autorem projektu i budowniczym - nieznanymi.

Budynek bezstylowy.

c.d. p-ktu 13

Elewacja wsch. skrzydła pn. budynku - jednoosiowa z wejściem na parterze i oknem na I piętrze; kondygnacje oddziela gzyms, analogiczny jak w ryzalicie.

Elewacja wsch. dobudówki pn. pięciosiowa z dwoma wejściami, między którymi trzy niewielkie prostokątne okienka. Pozostała część elewacji w kierunku pd. - cofnięta, gładka z prostokątnym otworem drzwiowym. Przed nią mur rek łączący elewację skrzydła i wysuniętą część oficyny. Skrzydło pd. trójosiowe z prostokątnym wejściem w osi pd. i dwoma otworami podobnymi do okien w elewacji ryzalitu, tylko niższymi, sześciokwaterowymi. Dekoracja parteru analogiczna jak w ryzalicie. Na I p. trzy prostokątne okna. Przybudówka pd. - od frontu trójosiowa z prostokątnymi drzwiami w osi pn. Pozostałe dwie osie stanowią okna analogiczne jak w elewacji frontowej skrzydła czterokwaterowe z wywietrznikami. Dekoracja także analogiczna jak w ryzalicie.

ELEWACJA ZACHODNIA - od strony peronów - 14 osiowa. Podział wertykalny elewacji stanowią wysokie okna i pilastry między nimi. Część środkową wyróżniają trzy duże okna analogiczne jak od frontu /5,6,7 os - licząc od pn./ oraz bliźniacze drzwi /8 i 9 os - licząc od pn./ także analogiczne jak w elewacji frontowej. Nad nimi prostokątne okna.

Wkładkę założył: mgr Teresa Kasprkiewicz, mgr Alina Szpakiewicz, listopad 1994 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Zd Poligr. Jan Jasinski W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

kątnie okno trójskrzydłowe. Okna flankowane pilastrami z dekoracją wokół nich - jak od frontu. Od strony pn. elewacji, w parterze cztery okna półkolistie zwieńczone z pilycinami analogicznymi jak pozostałe. Na I p. 4 okna prostokątne. Między kondygnacjami gzyms analogiczny jak od frontu. Część pd. elewacji stanowi trzyosiowa weranda z trzema dużymi oknami prostokątnymi. Przed nią od strony pn. otwór drzwiowy i okno półkolistie zwieńczone. Weranda dźwiga taras z współczesną balustradą, na który prowadzi prostokątne drzwi i okno. W ścianie pd. werandy - duże okno i wejście - współczesne. Poza werandą, od strony pn. - dwa prostokątne okna. Elewacja zachodnia przybudówki pn. 11 osiowa. Część pn. przybudówki wyróżniona daszkiem czterospadowym, analogiczna jak od frontu. Pozostała część elewacji w kierunku pd. z drzwiami prostokątnymi w 6 osi, następnie 2 niewielkie okienka, za nimi obszerne wejście /brama/ z drzwiami dwuskrzydłowymi i dalej małymi prostokątnymi oknami. Między przybudówką a budynkiem głównym krótki, niewysoki murek w linii elewacji. Elewacja zachodnia przybudówki, od strony pd. - trójosiowa podobna jak od frontu; wszystkie osie stanowią otwory okienne.

ELEWACJE PD. stanowi ściana przybudówki z prostokątnym okienkiem strychowym w szczycie. W części wsch. elewacji pd. skrzydła, po jednym prostokątnym oknie w obrębie parteru i I p. W szczycie także niewielkie, prostokątne okienko strychowe. Od str. pn. elewacja skrzydła z wejściem od strony wsch. i małym okienkiem od zachodu. Nad wejściem, prostokątne okno. W obrębie I p. i strychu, na osi środkowej prostokątne okna.

WNĘTRZE w obrębie parteru przekształcone współcześnie pełni funkcje związane z działaniem stacji kolejowej. Są to pomieszczenia dyżurnego ruchu wraz z pomieszczeniami biurowymi, kasa biletowa, poczekalnia, pomieszczenia magazynowe oraz bufet wraz z zapleczem. W przybudówce od pn., od strony pn.-wsch. mieści się WC, pozostałe wyposażenie to kotłownia i magazyny. Na I p. znajdują się mieszkania.

WYPOSAŻENIE - współczesne, brak historycznego.
INSTALACJE - wod.-kan., elektryczna oraz c.o.

WŁADZA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

Wskazanie

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

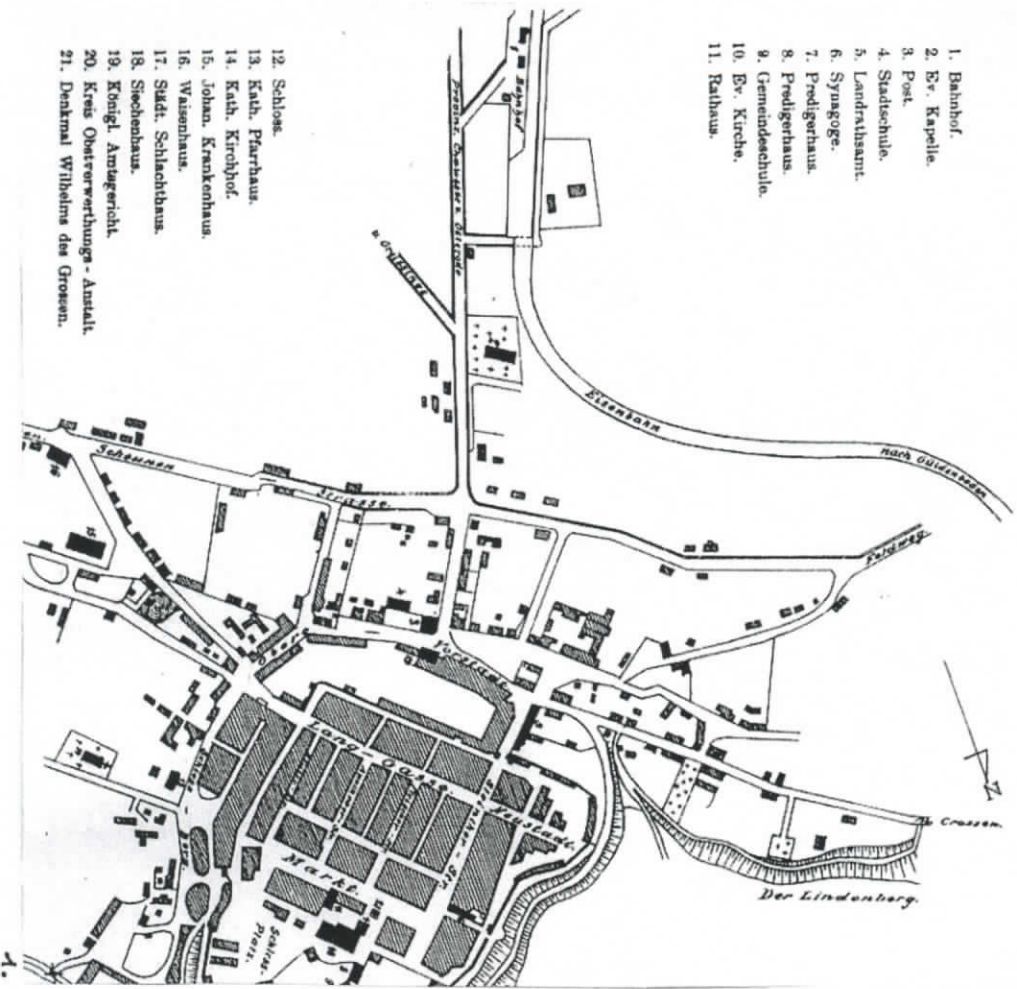
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

1. Plan miasta z ok. 1808 r.
2. Plan miasta w rejonie dworca kolejowego z 1919 r.
3. Schematyczny plan miasta z Atlas Ostpreussens z 1938 r.
4. Fragment elewacji frontowej - stan sprzed I wojny światowej.
5. Widok dworca od zach. - stan sprzed 1945 r.
6. Elewacja frontowa - część środkowa i pd.
7. Elewacja frontowa - część pn.
8. Elewacja frontowa przybudówki pn.
9. Część pn.-wsch. przybudówki pn.
10. Część pd.-wsch. budynku stacji.
11. Budynek stacji od pn.
12. Elewacja zach.
13. Elewacja zach. oficyny pd.

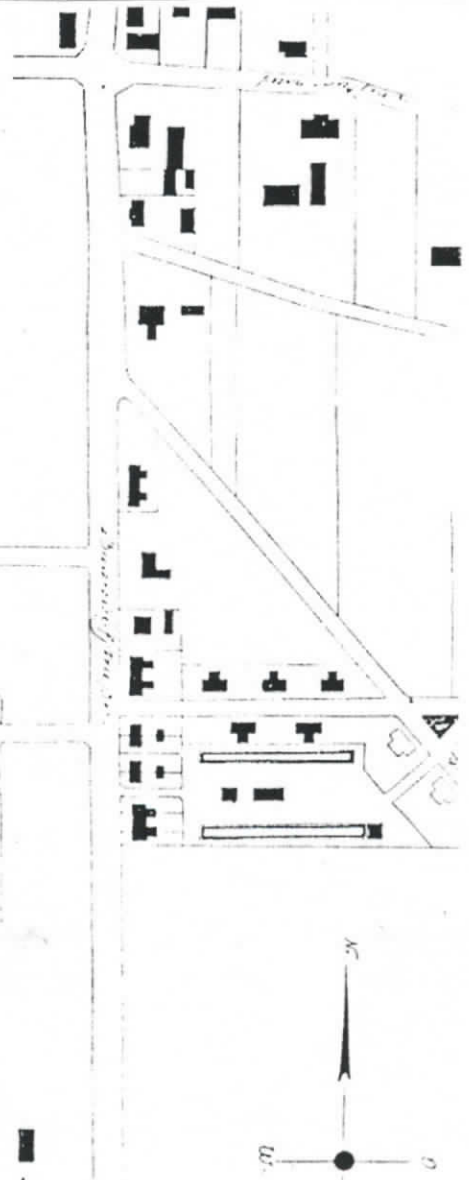
Wkładkę założył: mgr Teresa Kasperkiewicz, mgr Alina Szpakiewicz, listopad 1994.

Miejsce przechowywania negatywów: (imię, nazwisko, data)

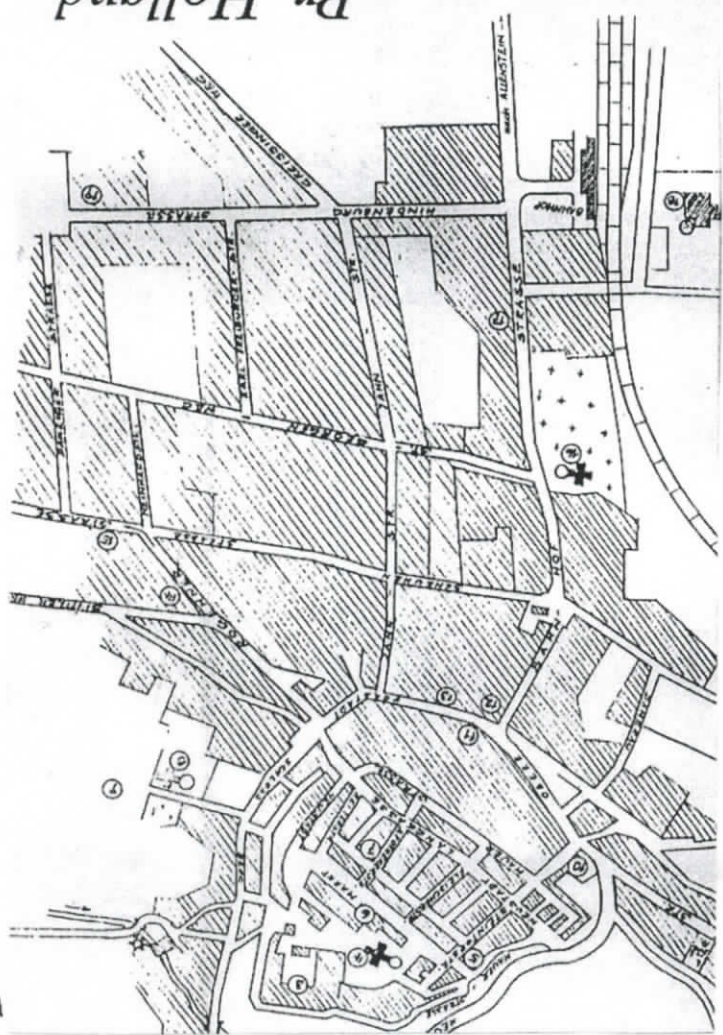
1. Bahnhof.
2. Ev. Kapelle.
3. Post.
4. Stadtschule.
5. Landratsamt.
6. Synagoge.
7. Predigerhaus.
8. Predigerhaus.
9. Gemeindeschule.
10. Ev. Kirche.
11. Rathaus.

12. Schloss.
13. Kath. Pfarrhaus.
14. Kath. Kirchhof.
15. Johan. Krankenhaus.
16. Waisenhaus.
17. Stadt. Schlachthaus.
18. Stiechenhaus.
19. Königl. Amtsgericht.
20. Kreis Oberverwaltungs-Anstalt.
21. Denkmal Wilhelms des Großen.

Pr. Holland

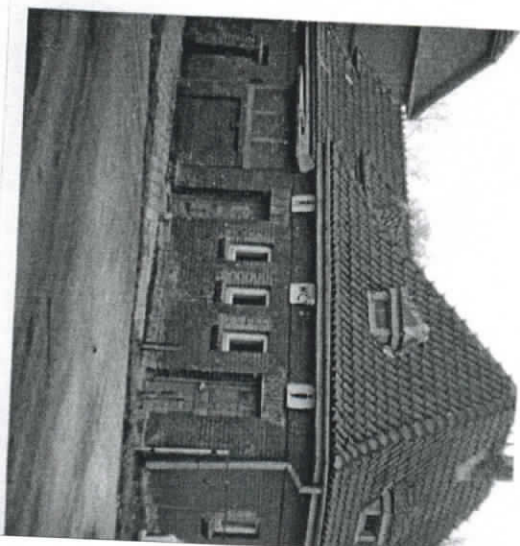
WKLADKA DO KARTY EWI

1. Miejscowość

Włocławek

8.

10.

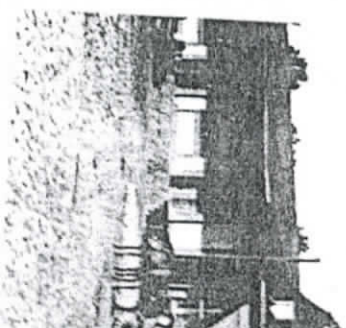

Wkładkę założył:

mgr Teresa

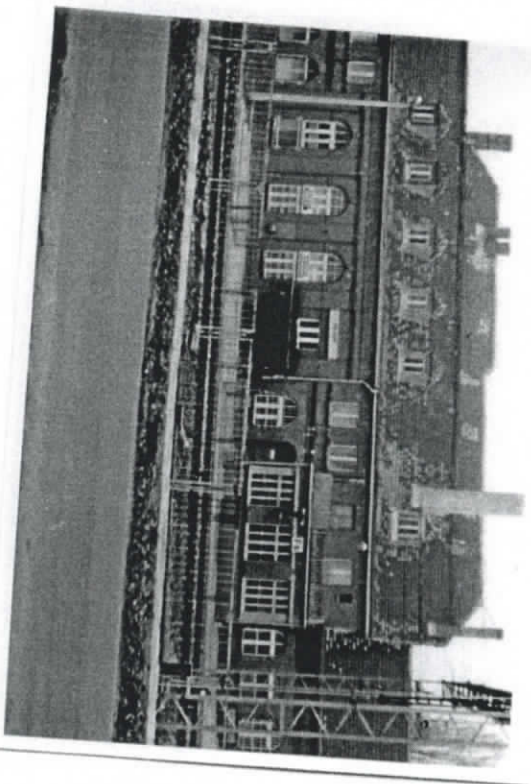
(im)

Miejsce przechowywania negatywów:

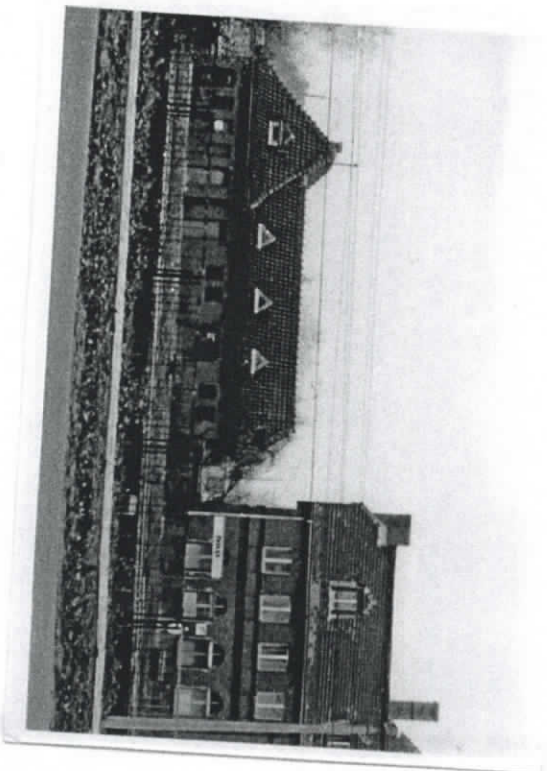

WKLADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKOW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)	ZAŁĄCZNIK NR 4
TRZCIEK	ZWORTNO KILISTOWY	Fotografie	SOZ Olsztyn

12.

13.

Wkładkę założył:

mgr Teresa Kasperkiewicz, mgr Aline Szpekiewicz, listopad 1994.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE S.A.
CENTRALA
Kancelaria

10.06.2022

Nr

Skierowano do

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie
Delegatura w Elblągu
ul. Św. Ducha 19
82-300 Elbląg

Numer przesyłki: 6444/2022W

Nr sprawy: WUOZ-ELBLAG.5183.183.2022.MG
Nr pisma: 5067/2022
Data: 2022-06-07

PKP Polskie Koleje Państwowe S. A.
al. Jerozolimskie 142/A
02-305 Warszawa